

Hayden White Research Center for Narrative Modes
i Wydział Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

zapraszają na

**OGÓLNOPOLSKĄ, INTERDYSCYPLINARNĄ KONFERENCJĘ NAUKOWĄ
DLA DOKTORANTÓW I MŁODYCH NAUKOWCÓW**

KLUCZOWE POJĘCIA MYŚLENIA HISTORYCZNEGO:

PRAKTYCZNE WYZWANIA I TEORETYCZNE INNOWACJE
WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY O PRZESZŁOŚCI

POZNAŃ, 6-7 MARCA 2020 ROKU

MISJA KONFERENCJI

Wobec dynamicznych zmian zachodzących we współczesnym świecie oraz narastających problemów z którymi się zmagamy (m.in. migracje, terroryzm, globalny kapitalizm, kryzys demokracji, nowy imperializm, klęski ekologiczne, zmiany klimatu), krytycznie diagnozując teraźniejszość i poszukując alternatywnych scenariuszy przyszłości, coraz częściej budujemy wiedzę o przeszłości zorientowaną na przyszłość. Historia jako dyscyplina zaangażowana i użyteczna społecznie odgrywa w tych poszukiwaniach kluczową rolę, jako spoiwo życia społecznego oraz instrument i zasób praktyk je kształtujących. Równolegle zauważamy, iż przeszłość coraz częściej wymyka się poznawczemu monopolowi historii, stając się przedmiotem politycznej utylizacji (polityka historyczna/polityka pamięci), obiektem badań podejmowanych w ramach różnych dyscyplin, elementem wiedzy popularnej i towarem na rynku rozrywki i turystyki. Taka sytuacja stwarza nie tylko okazję, lecz wręcz konieczność, dla dyskusji na temat historii i innych podejść do przeszłości, metod jej badania i sposobów przedstawiania.

Używając szerokiego sformułowania „wiedza o przeszłości” mamy na celu dyskusję na temat możliwości projektowania zintegrowanych dyscyplinarnie badań przeszłości i budowania bardziej holistycznych jej wizji poprzez odniesienia do tzw. wielkich pytań dotyczących kondycji ludzkiej i nie-ludzkiej, nowych figuracji podmiotowości i form wspólnotowości, relacji między kulturą i naturą, nauką i religią, alternatywnych kosmologii czy możliwości koegzystencji w warunkach konfliktu. Głównym celem konferencji jest dyskusja na temat dzisiejszej kondycji szeroko rozumianej wiedzy o przeszłości (oraz oferowanych przez nią wizji przyszłości) w kontekście praktycznych wyzwań – nowych zjawisk obserwowanych w dynamicznie zmieniającym się świecie i warunkach współczesnego życia oraz często inspirowanych nimi teoretycznych innowacji przynoszonych przez zwroty poznawcze i zmiany paradygmatów. Kolejnym istotnym zamierzeniem konferencji jest skonsolidowanie środowiska badaczy zajmujących się teorią wiedzy o przeszłości, którzy reprezentują różne dyscypliny, ośrodki i podejścia badawcze. Do udziału w konferencji zapraszamy zatem przedstawicieli nie tylko historii, lecz także antropologii, archeologii, filozofii, historii sztuki, kulturoznawstwa, religioznawstwa, socjologii, a także nauk przyrodniczych.

Analiza obecnej kondycji nauk humanistycznych i społecznych pokazuje, że istnieje potrzeba rozwinięcia innego metafizyka, który byłby zdolny uchwycić, wyjaśnić i zinterpretować zachodzące w świecie zmiany. Prowadzenie badań historycznych nie może pomijać roli pojęć, lecz również nie może przyjmować ich za pewniki. Ważnym elementem prowadzenia krytycznych badań powinno być ukazywanie roli tych pojęć, zarówno w wymiarze praktycznym, jak i teoretycznym. Cel konferencji jest zatem podwójny: po pierwsze, chodzi o ponowne rozpatrzenie znaczenia istniejących pojęć myślenia historycznego, po drugie, o zaproponowanie nowych, wyrastających z prowadzonych przez nas badań.

Studia nad pojęciami w badaniach historycznych mają doniosłą tradycję, by wspomnieć tylko o szkole historii intelektualnej z Cambridge (Quentin Skinner, J.G.A. Pocock) czy niemieckiej szkole *Begriffsgeschichte*, rozwijanej przez Reinharta Kosellecka, Otto Brunnera i Wernera Conzega. Podczas gdy projekty te ograniczały się do wybranych regionów cywilizacji zachodniej, proponujemy, by nasze przedsięwzięcie dotyczące kluczowych pojęć myślenia historycznego było otwarte na inspiracje płynące z innych kontekstów kulturowych, które zostały „sprowincjonalizowane” przez europejskie i północno-amerykańskie „centra” tworzenia wiedzy.

Krytyczna analiza pojęć w ramach procesów historycznych, które je ukształtowały, jest dla nas ważna, lecz chcemy skupić się przede wszystkim na wzajemnych oddziaływaniach między kluczowymi pojęciami ze wszystkich obszarów budowania wiedzy – chodzi nam zwłaszcza o napięcie między „miękką” wiedzą humanistyczną i tą bazującą na „twardej” nauce. Ów tradycyjny podział wymaga ponownego przemyślenia z różnych perspektyw naukowych i społecznych m.in. w kontekście szybkiego mnożenia się różnych dyscyplin pomostowych. Zakładamy, że rosnący wpływ technologii na sposób naszego postrzegania świata i interakcji z nim wymaga głębokiej analizy tych kluczowych pojęć, które kierują naszym rozumieniem przeszłości i przyszłości. Przyjęcie takiej hybrydowej perspektywy uważamy za konieczną postawę przyszłej humanistyki.

Proponujemy, by w kontekście trzech zagadnień stanowiących tło i punkt odniesienia dyskusji, a mianowicie: 1) dziedzictwa filozofii historii (analitycznej, krytycznej, spekulatywnej), 2) wiedzy o przeszłości w kontekście współczesnych „zwrotów” w naukach humanistycznych i społecznych, oraz 3) inter- i transdyscyplinarności w badaniach przeszłości, przedyskutować następujące kwestie:

- granice wiedzy o przeszłości,
- pozaeuropejskie wiedze o przeszłości,
- duchowość, religia i teologia a wiedza o przeszłości,
- praktyczne wymiary wiedzy o przeszłości,
- polityczne uwikłania wiedzy o przeszłości,
- nowe technologie w badaniach historycznych i przedstawianiu wiedzy o przeszłości.

Prosimy o przesyłanie tytułów i abstraktów (ok. 300 słów) wystąpień oraz not biograficznych (ok. 100 słów) **do 31 grudnia 2019 roku** na adres: conceptconference@gmail.com

OPŁATA KONFERENCYJNA: 200 zł

TERMIN: 6-7 marca 2020 (piątek-sobota)

MIEJSCE: Poznań, Wydział Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ORGANIZATORZY:

Mgr Tomasz Wiśniewski (Wydział Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Dr Piotr Kowalewski (Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego)

Dr Anna Brzezińska (Instytut Historii Uniwersytetu Łódzkiego)

OPIEKA NAUKOWA:

Prof. dr hab. Ewa Domańska (Wydział Historii UAM)

WYKŁADY PLENARNE WYGŁOSZĄ:

Profesor Maria Poprzęcka (Wydział Artes Liberales Uniwersytetu Warszawskiego)

Profesor Marek Tamm (School of Humanities, Tallinn University)

PATRONATY HONOROWE:

Dziekan Wydziału Historii UAM – prof. dr hab. Kazimierz Ilski

Hayden White Research Center of Narrative Modes, UAM Poznań

Dyrektor doktorskiej Szkoły Nauk Humanistycznych UAM – prof. UAM dr hab. Emanuel Kulczycki

International Commission for the History and Theory of Historiography

Komitet Nauk Historycznych PAN ■ Polskie Towarzystwo Historyczne ■ Towarzystwo Historiograficzne

Czasopisma naukowe: „Teksty Drugie”, „Historyka”